

# Информатика 5 клас

# Пошук інформації в Інтернеті.



- **МЕТА:**
- **НАВЧАЛЬНА.** ВВЕСТИ НОВІ ПОНЯТТЯ: КЛЮЧОВІ СЛОВА, ПОШУКОВІ СИСТЕМИ; СФОРМУВАТИ ВМІННЯ ЗДІЙСНЮВАТИ ПОШУК ІНФОРМАЦІЇ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ; ПОПЕРЕДИТИ ПРО НАЯВНІСТЬ В ІНТЕРНЕТІ НЕЯКІСНОЇ ІНФОРМАЦІЇ
- **РОЗВИВАЮЧА.** РОЗВИВАТИ НАОЧНО-ОБРАЗНЕ ТА АЛГОРИТМІЧНЕ МИСЛЕННЯ, ПАМ'ЯТЬ; ФОРМУВАТИ ВМІННЯ ВИДІЛЯТИ ГОЛОВНЕ, ПОРІВНЮВАТИ ТА АНАЛІЗУВАТИ.
- **ВИХОВНА.** ВИХОВУВАТИ В УЧНІВ ІНФОРМАЦІЙНУ КУЛЬТУРУ, НАВИЧКИ БЕЗПЕЧНОЇ РОБОТИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ, АКТИВНІСТЬ, ВМІННЯ САМОСТІЙНО ЗДОБУВАТИ ЗНАННЯ.

# Пригадаймо

1. Що таке комп'ютерна мережа?
2. Яке призначення комп'ютерних мереж?
3. Яку мережу називають локальною?
4. Які пристрої потрібні для побудови локальної мережі?
5. Які переваги для навчального процесу надає локальна мережа навчального закладу?
6. Як переглянути список імен комп'ютерів локальної мережі?
7. Як можна відкрити список папок мережевого комп'ютера, до яких встановлено спільний доступ?
8. Які операції з файлами та папками можна виконати на віддаленому комп'ютері?
9. Чим відрізняється видалення об'єктів на мережевому комп'ютері від видалення на комп'ютері, з яким ви працюєте безпосередньо?
10. Що таке Інтернет?
11. Що таке веб-сторінка? Веб-сайт? Гіперпосилання?
12. Як відкрити у вікні браузера веб-сторінку із заданою адресою?





# Глобальна мережа Інтернет

**Інтернет** (англ. *inter* - між, *net* - мережа) -це найбільша та найвідоміша із сучасних глобальних мереж, що об'єднує комп'ютери та комп'ютерні мережі всього світу.

З Інтернету кожна людина може отримати цікаві та корисні відомості. Готуючися до уроку української літератури, учні шукають тексти літературних творів. Когось цікавлять результати футбольних матчів, інших - поради з утримання домашніх тварин. Відомості в Інтернеті розміщуються на веб-сторінках. Веб-сторінки можуть містити тексти, зображення, звук, відео, анімацію тощо.



# Глобальна мережа Інтернет

Вам відомо, що кожна веб-сторінка має свою адресу в Інтернеті, знаючи яку можна отримати доступ до цієї сторінки. Наприклад, *robotica.in.ua* - адреса веб-сторінки, присвяченої участі українських команд в олімпіадах з робототехніки, *scratch.mit.edu* - адреса веб-сторінки, на якій демонструються проекти, розроблені у середовищі розробки алгоритмів Scratch, *svyatschool.donetsk.edu.com* – адреса веб-сторінки Святогірської школи.



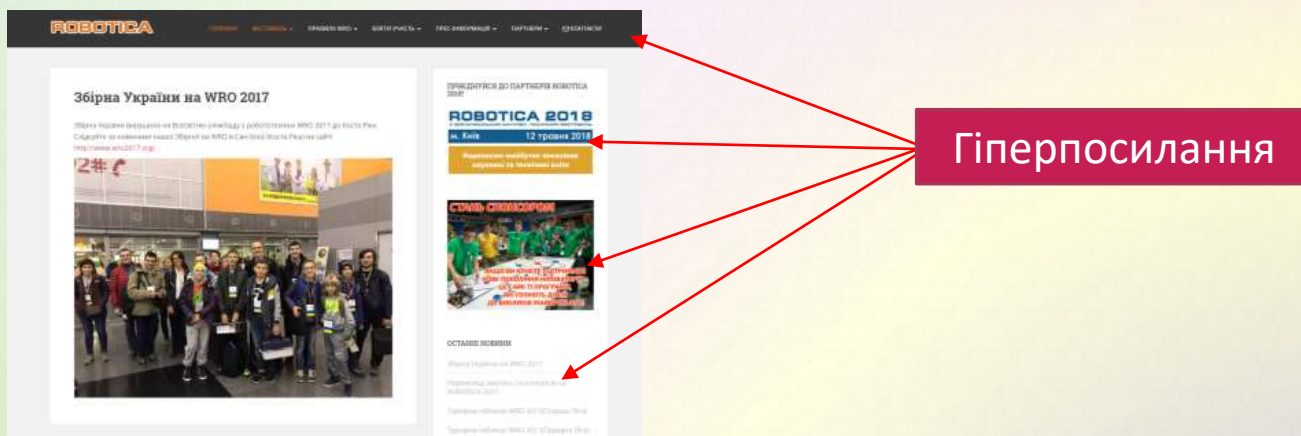
[robotica.in.ua](http://robotica.in.ua)



[scratch.mit.edu](http://scratch.mit.edu) <http://leontyev.net>

# Глобальна мережа Інтернет

Для того щоб простіше переходити від перегляду однієї веб-сторінки до іншої, використовують гіперпосилання. Гіперпосилання вказує на веб-сторінку з певною адресою, як ярлик вказує на деякий файл або папку. На веб-сторінці гіперпосилання може бути пов'язане з деяким текстом, зображенням або іншим об'єктом.



Групу веб-сторінок, що пов'язані гіперпосиланнями та належать певному власнику, називають **веб-сайтом** (англ. *web* - павутина, *site* - місце).

Як правило, веб-сторінки одного сайту мають однакове оформлення та спільну тематику. В них зазвичай однакова перша частина адреси, що складається зі скорочень слів, розділених крапками.



# Глобальна мережа Інтернет

Свої веб-сайти є у навчальних закладів, спортивних команд, бібліотек, магазинів, банків, аеропортів тощо, а також в окремих людей. Наприклад, є сайт уряду України **Урядовий портал**, сайт **Національна бібліотека України для дітей**, сайт **Національний музей історії України**, сайт **Святогірської школи**.



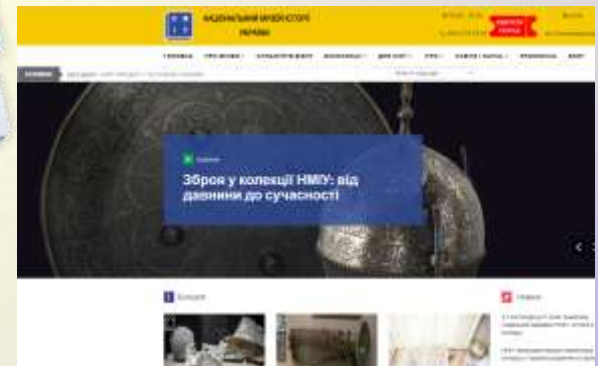
[kmu.gov.ua](http://kmu.gov.ua)



[chl.kiev.ua](http://chl.kiev.ua)



[svyatschool.donetskedu.com](http://svyatschool.donetskedu.com)



[nmiu.com.ua](http://nmiu.com.ua)

<http://leontyev.net>

# Глобальна мережа Інтернет

У кожного веб-сайта є веб-сторінка, що призначена для початку перегляду сайта. Таку сторінку називають головною, або домашньою. Адресою веб-сайта вважається адреса його домашньої сторінки. Наприклад, адресою веб-сайта **Острів знань** є *ostriv.in.ua*, сайта **Пернаті друзі** – *pernatidruzi.org.ua* тощо.





# Робота з веб-браузером

**Браузер** (англ. *browse*- переглядати) – програма для перегляду веб-сторінок.

Прикладами браузерів є:



Google Chrome



Mozilla Firefox



Opera



Internet Explorer



Microsoft Edge

Найпопулярнішим в Україні у 2016 році, за даними компанії Bigmir)net, був браузер Google Chrome , з яким ми і будемо працювати.

Вікна браузерів після запуску можуть мати різний вигляд, але в усіх них є однакові об'єкти:

- поле адреси;
- кнопки навігації Вперед, Назад або подібні;
- кнопки керування вікном;
- робоча область для відображення веб-сторінки тощо.

# Робота з веб-браузером

У сучасних браузерах веб-сторінки можна відкривати на окремих вкладках. На малюнку подано вигляд вікна браузера Google Chrome з трьома веб-сторінками, завантаженими для перегляду на різних вкладках. На ярликах вкладок відображаються назви веб-сторінок: **Головна сторінка Національної бібліотеки України для дітей, Острів знань, 7 чудес України.**



1. Робоча область
2. Кнопки навігації
3. Ярлики вкладок
4. Кнопка закриття вкладки
5. Поле адреси
6. Кнопка Нова вкладка
7. Кнопки керування вікном
8. Кнопка налаштування та керування Google Chrome

Для того щоб відкрити у вікні браузера веб-сторінку, можна ввести її адресу в поле адреси та натиснути клавішу **Enter**.

# Робота з веб-браузером

Як правило, з кожної веб-сторінки можна перейти до перегляду інших, використовуючи гіперпосилання. Вказівник після наведення на гіперпосилання має такий вигляд:

У подальшому вибір об'єкта, що зв'язаний гіперпосиланням з іншою веб-сторінкою або з іншим об'єктом поточної веб-сторінки, називатимемо **вибором гіперпосилання**. Після вибору гіперпосилання відкривається інша веб-сторінка або відбувається перехід до іншого місця поточної сторінки.





# Пошук відомостей в Інтернеті

Кількість відомостей в Інтернеті дуже велика, і вона постійно збільшується. Ви вже знаєте, що для пошуку потрібних відомостей можна скористатися пошуковими системами.

**Пошукові системи** - це веб-сайти, які надають засоби зручного пошуку веб-сторінок з потрібними матеріалами. Існує багато пошукових систем.



google.com.ua

ukr.net



meta.ua

# Пошук відомостей в Інтернеті

Пригадаємо, як виконувати пошук веб-сторінок з використанням пошукової системи Google.

Для пошуку з використанням пошукових систем спочатку потрібно підібрати ключові слова або фрази. Ключові слова визначають основний зміст матеріалів, які ви шукаєте. Зі сполучення ключових слів утворюються ключові фрази.

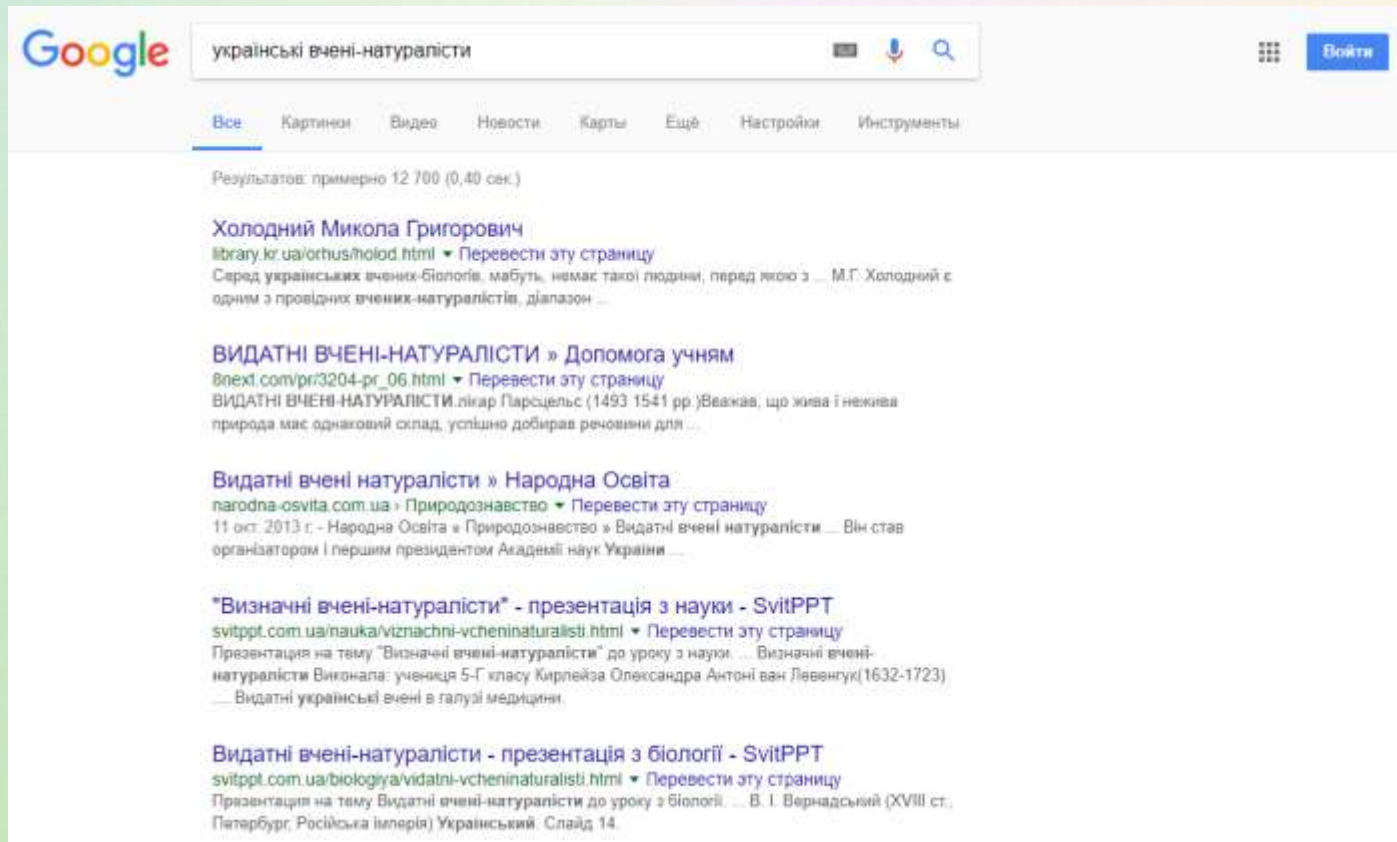
Наприклад, вам потрібно знайти відомості для виконання проекту з природознавства на тему *«Визначні вчені-натуралісти»* про українських учених-природознавців. У такому випадку ключовими словами будуть слова: *вчені, натуралісти, природознавці*, - з яких можна утворити пошукові фрази *українські вчені-натуралісти* або *вчені-природознавці України*.

Далі для виконання пошуку потрібно відкрити у вікні браузера головну сторінку пошукової системи Google з адресою `google.com.ua`. На цій сторінці є поле, що призначене для введення ключових слів або фраз



# Пошук відомостей в Інтернеті

Пошук може розпочатися вже під час введення у це поле ключових слів. Якщо цього не відбулося, то потрібно вибрати кнопку **Пошук в Google** або натиснути клавішу **Enter**. У результаті у вікні браузера відобразиться список гіперпосилань для переходу на веб-сторінки, у тексті яких присутні ключові слова. Гіперпосилання виділено жирним шрифтом, символи збільшеного розміру.





# Пошук відомостей в Інтернеті

Під кожним гіперпосиланням розміщено адресу веб-сторінки, на яку відбуватиметься перехід, та кілька слів, вибраних зі знайденої сторінки. Прочитавши їх, можна здогадатися, чи знайдете ви на цій сторінці потрібний матеріал. Наприклад, якщо текстом гіперпосилання є *Видатні вчені-натуралісти » Народна освіта*, а на сторінці міститься текст *Неабияку увагу вчені-натуралісти минулих століть приділяли ...*, то напевне знайдете на цій веб-сторінці потрібний вам матеріал.

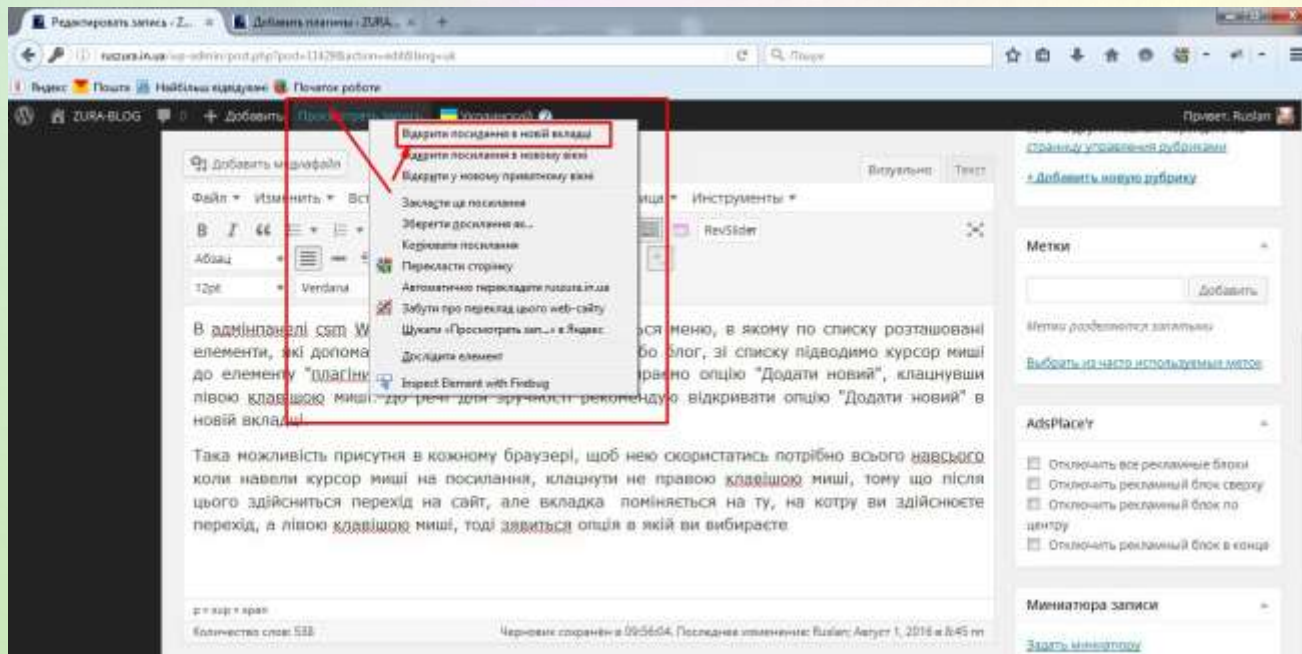
У ході пошуку може бути отримано дуже багато гіперпосилань. У вікні браузера відображаються, зазвичай, гіперпосилання на десять веб-сторінок. Для перегляду наступних результатів потрібно вибрати номер іншої сторінки з результатами пошуку в нижній частині веб-сторінки



# Пошук відомостей в Інтернеті

Під час вибору гіперпосилання відповідна веб-сторінка відкривається на тій самій вкладці у вікні браузера. Якщо ви хочете переглянути веб-сторінку в іншій вкладці, то можна в контекстному меню гіперпосилання вибрати команду **Відкрити посилання в новій вкладці**.

Якщо ви знайшли на одній з веб-сторінок потрібні вам відомості, то доцільно їх доповнити, перевірити або уточнити, переглянувши ще кілька веб-сторінок. Якщо потрібний матеріал не знайдено, то можна змінити ключові слова та виконати повторний пошук.



# Критичне оцінювання матеріалів, знайдених в Інтернеті

До відомостей, які ви отримали в результаті пошуку в Інтернеті, слід ставитися критично.

Розмістити матеріали в Інтернеті може будь-яка людина. Є багато сайтів, на яких люди висловлюють власні думки, жарти або чутки, а дехто - і свідомий обман. З'явився навіть спеціальний термін **фейк** (англ. *fake* - підробка), що означає неправдиві відомості, які люди навмисно розміщують в Інтернеті. Матеріали в Інтернеті, зазвичай, ніким не перевіряються, а тому вони можуть бути **недостовірними**, їх обов'язково потрібно уточнювати, перш ніж використовувати, порівнювати матеріали з різних веб-сайтів, зіставляти з тим, що ви вивчали у школі або читали у книжках.

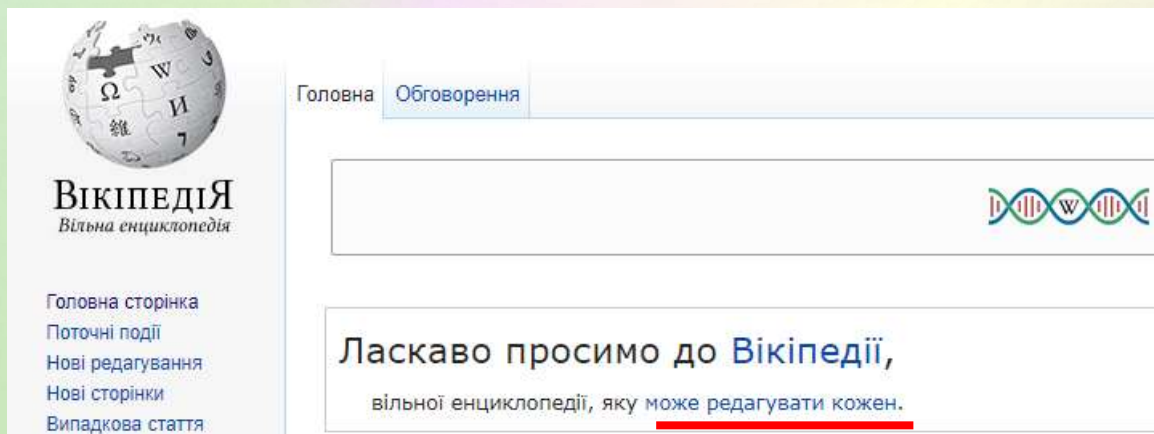




# Критичне оцінювання матеріалів, знайдених в Інтернеті

Автори деяких матеріалів можуть не мати достатніх знань для подання відомостей, про які висловлюють власну думку. Тому варто намагатися з'ясувати, хто є авторами матеріалів, що відомо про них, які ще публікації вони мають. За цими даними можна оцінити, кому з авторів можна довіряти. Якщо в матеріалах сайта містяться граматичні помилки, то таким матеріалам довіряти не варто.

Багато людей без сумнівів використовують відомості, що розміщені в інтернет-енциклопедії Вікіпедія (wikipedia.org). Але слід мати на увазі, що створювати та змінювати текст більшості статей у Вікіпедії може будь-хто. Тому ці матеріали також потрібно перевіряти. Якщо стаття Вікіпедії або іншого сайта містить посилання на інші джерела, доцільно їх переглядати для уточнення відомостей.



# Критичне оцінювання матеріалів, знайдених в Інтернеті

Частина сайтів в Інтернеті була створена давно та із часом не оновлювалася. Деякі відомості можуть виявитися застарілими або такими, що не відповідають сучасним науковим поглядам. Варто звертати увагу на дату розміщення матеріалів на веб-сторінці та на час створення й оновлення сайта. Відомості про час створення та останнього оновлення сайта, зазвичай, розміщуються у нижній частині веб-сторінок, дата публікації веб-сторінок - у верхній. Якщо такі відомості відсутні, то варто пошукати у тексті веб-сторінки свідчення про період, якого стосуються матеріали. Це особливо важливо, якщо ви шукаєте матеріали про сучасні події.



# *Критичне оцінювання матеріалів, знайдених в Інтернеті*

Окремі сайти призначені для реклами товарів або послуг, і заради комерційних інтересів можуть подавати не об'єктивні, рекламні відомості. Для оцінювання достовірності відомостей на сайті варто звертати увагу на складові адреси веб-сайта

Складова адреси	Тип організації - власника сайта	Характеристика матеріалів
.gov	Сайт державної установи	Сайт може містити факти та офіційні документи, які, зазвичай, достовірні
.edu	Сайт освітньої організації	Сайт може містити навчальні матеріали, які, зазвичай, достовірні
.com, .biz	Комерційні організації, бізнес-установи	Сайт може містити матеріали рекламного характеру, які можуть висловлювати упереджену думку
.ref, .referat	Студентські сайти	Сайт містить збірники рефератів з різноманітних тем. Матеріали можуть бути застарілими та недостовірними. Такі сайти нерідко розповсюджують шкідливі програми



# *Критичне оцінювання матеріалів, знайдених в Інтернеті*

Щоб переконатися в тому, чи можна довіряти даним з деякого веб-сайта, спробуйте дати відповіді на такі запитання:

1. Чи вказано, для кого призначено веб-сайт і яка мета його створення?
2. Чи зазначено на веб-сайті відомості про автора? Чи є його контактні дані та можливість поставити запитання?
3. Чи можна порівняти відомості, що містяться на сторінці, з даними з інших джерел? Чи є посилання на інші джерела на веб-сторінці?
4. Чи регулярно оновлюються матеріали на веб-сайті? Чи не застаріла дата розміщення матеріалів?
5. Чи узгоджуються отримані відомості з тим, що ви вчили в школі або дізналися з інших джерел?

Якщо, переглядаючи веб-сторінки сайта, ви зможете дати позитивну відповідь на більшість із цих запитань, то це означає, що матеріалам цього сайта можна довіряти та використовувати їх.

# Запам'ятай

**Мережа Інтернет** - це найбільша із сучасних глобальних мереж, що об'єднує комп'ютери і комп'ютерні мережі всього світу.

Відомості в Інтернеті розміщуються на **веб-сторінках**. Веб-сторінки можуть містити тексти, зображення, звук, відео, анімацію тощо. Для переходу від перегляду однієї веб-сторінки до іншої використовують гіперпосилання. Групу веб-сторінок, що пов'язані **гіперпосиланнями** та належать певному власнику, називають **веб-сайтом**. Зазвичай, веб-сторінки одного сайту мають однакове оформлення та спільну тематику.

Для перегляду веб-сторінок призначені програми - **браузери**.

Для пошуку відомостей в Інтернеті можна використовувати пошукові системи. Однією з популярних є пошукова система **Google** з адресою [google.com.ua](http://google.com.ua). Для пошуку відомостей з використанням пошукових систем потрібно підібрати **ключові слова** та **фрази**. Ключові слова визначають основний зміст матеріалів, які ви шукаєте. Зі сполучення ключових слів утворюються ключові фрази.

До відомостей, які ви отримали в результаті пошуку в Інтернеті, слід ставитися критично, аналізувати їх достовірність та актуальність, намагатися порівняти з даними, які отримали з інших джерел.



# Підсумуємо

1. Що таке веб-сторінка?
2. Для чого призначені гіперпосилання? Як знайти гіперпосилання на веб-сторінці?
3. Що таке веб-сайт?
4. Яку веб-сторінку веб-сайта називають головною, або домашньою?
5. Для чого призначені веб-браузери? Які ви знаєте веб-браузери?
6. Для чого призначені пошукові системи? Які ви знаєте пошукові системи?
7. Що повинні відображати ключові слова та фрази для пошуку в Інтернеті?
8. За яким алгоритмом здійснюється пошук відомостей в Ін-тернеті?
9. Що є результатом пошуку в Інтернеті?
10. Які відомості вважаються недостовірними; неактуальними?
11. Відповіді на які запитання можуть допомогти оцінити відомості, знайдені на веб-сайті?





# Домашнє завдання

§2.2

